

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Zivsaimniecībā joprojām ir izaugsmes iespējas 3
- Polijas pieredze piekrastes teritoriju attīstības un darbības dažādošanā 4
- „Kaltene VM” – gardēžu iecienīts zivju salātu zīmols 5
- Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla ieguldījums piekrastes teritoriju attīstībā. 6

AKTUALITĀTES

PASNIEGTAS PIRMĀS BALVAS ZIVSAIMNIECĪBĀ – “LIELAIS LOMS”

Foto: Evija Trišanova

Zivsaimniecība līdz šim bijusi teju vienīgā tautsaimniecības nozare, kurai nebija savas gada balvas, ko pasniegt labākajiem darbiniekiem. Šogad viss mainījās. Pēc Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra (LLKC) ierosinājuma Zemkopības ministrija izsludināja pieteikšanos balvai “Lielais loms”. Novembrī balvas atrada savus īpašniekus.

Pirmajā “Lielā loma” pasniegšanas gadā laureātu nosaukumus, diplomus un balvas piešķīra trīs nominācijās.

Laureāta nosaukumu nominācijā „Gada uzņēmums zivsaimniecībā” saņēma SIA “Karavela” un tās vadītājs Andris Bite. “Prieks, ka

mūsu uzņēmuma komanda ir pozitīvā nozīmē traka,” pēc balvas saņemšanas atzina A. Bite. “Neraugoties uz šī brīža problēmām, mums izdevies iekarot Rietumu tirgu, pierādot, ka arī mazas valsts uzņēmums var paveikt daudz ko,” uzsvēra A. Bite. SIA “Karavela” vadītājs aicināja arī lauksaimniekus mācīties no zivsaimnieku pieredzes un sākt strādāt kopā. “Jā, mēs varam būt paraugs citām nozarēm, jo jau vairākus gadus vienā standā kopīgi startējam starptautiskās izstādēs un cits citam vedam pat klientus. Ja tā varētu arī citas nozares, mūsu valsts būtu liela ieguvēja. Katrā ziņā paldies jāsaka arī visām krīzēm, kas nāk pār mums – no katras mēs izejam stiprāki un gudrāki.”

► 2. lpp.

Foto: Evija Trifanova

Gada balvas “Lielais loms” laureāti kopā ar zemkopības ministru Jāni Dūklavu (no kreisās)

Savukārt nominācijā „Par inovatīvu uzņēmējdarbību” par labāko tika atzīta SIA „Unda”, kas, pateicoties jaunām tehnoloģijām – dūmu ģeneratoram, benzopirēna līmeni kūpinātajās šprotēs no atļauto piecu mikrogramu normas kilogramā nu var noturēt pat divu mikrogramu robežās.

Īpašo balvu nominācijā “Par inovatīvu uzņēmējdarbību” saņēma LLKC izvirzītais uzņēmums SIA “Annas zivjaudzētava”. Tās vadītājs Kristaps Romanovs atzina, ka zivju audzēšana nav bijis viņa bērnības sapnis. “Pirms desmit gadiem sāku ar vienu diķi – pašlaik to ir jau 75. Šo gadu laikā esmu sapratis, ka zivju mazuļi ātrāk izaug cehā, tādēļ man ir abi šie ražošanas posmi, un zem jumta ir baseini. Inkubēju un audzēju varavīksnes foreles – šogad 300 tūkstošus. Prieks, ka mūsu produkts – aizsargatmosfērā iepakota foreles fileja – nu ir pieejams daudzviet Latvijas lielveikalos,” atzīst K. Romanovs.

Nominācijā “Jauns un daudzsoļošs nozarē” laureāta titulu ieguva Dana Odnoroga, kura darbojas SIA “BraDava”. “Vecā muižas spirta brūža vietā ierīkotais saldēšanas komplekss uzņem apgriezienus. Brētliņas un reņģes gatavojam pēc veco tehnologu ieteiktajām receptēm. Savu produkciju eksportējam

Foto: Evija Trifanova

Latvijas Zivsaimnieku asociācijas vadītājs Inārijs Voits

Foto: Evija Trifanova

SIA “Karavella” vadītājs Andris Bite

uz Ukrainu, Poliju un Baltkrieviju. Darbi sokas tiešām raiti, un ir prieks, ka esam novērtēti,” atzina D. Odnoroga.

Balvu „Par mūža ieguldījumu zivsaimniecībā” saņēma Latvijas Zivsaimnieku asociācijas vadītājs Inārijs Voits par dedzīgu, raženu un neatlaidīgu darbu zivsaimniecības nozarē daudzu gadu garumā. “Es vēl ilgi mierā nelikšos,” smeļ Inārijs Voits. “Kļūdas savā garajā darba mūžā neredzu, pat sagrieztu kuģu jautājumā, kuru man daudzi pārmeta. Joprojām uzskatu, ka tas bija pareizais risinājums, jo ļāva zvejniekiem tikt pie naudas. Ja kuģi nebūtu sagriezti, tagad apkārt mētātos ļoti daudzi vraki bez jēlcādas vērtības,” viņš ir pārliecināts.

Balvu “Lielais loms 2015” laureātiem pasniedza zemkopības ministrs Jānis Dūklavs, kurš atzina, ka zivsaimniecība Latvijā balsta valsts ekonomiku, jo jau daudzu gadu garumā tai nemainīgi bijusi pozitīva ārējās tirdzniecības bilance. “Mūsu zivsaimnieki prot radīt pievienoto vērtību. Kā komersanti pašlaik reģistrēti 518 uzņēmumi, nodrošinot vairāk nekā četrus tūkstošus darbavietu visā Latvijā. Lieliski rādītāji ir arī zivju pārstrādes uzņēmumu darbībā, – šogad eksportā nonākuši 95% no saražotās produkcijas. Vēl viens pozitīvs aspekts ir tas, ka piekrastes zvejnieki spējusi saglabāt savu nodarbi un tās dzīvotspēju,” uzsvēra Jānis Dūklavs. **ZI**

Ilze Rūtenberga-Bērziņa,
LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

AKTUALITĀTES

ZIVSAIMNIECĪBĀ
JOPROJĀM IR IZAUGSMES IESPĒJAS

Novembra beigās Ādažos notika Zemkopības ministrijas (ZM) un LLKC Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla rīkotā konference “Zivsaimniecības nozares attīstība, iespējas 2015.–2020. gadā”. Lai gan zivsaimniecības nozares ieguldījums valsts tautsaimniecībā nav liels – aptuveni 1% no iekšzemes kopprodukta, eksporta kopapjomā nozare stabili sasniedz 2%.

Zvejnieki resursus
prot izmantot

Nozares rādītājus, jauno plānošanas periodu uzsākot, analizēja ZM Zivsaimniecības departamenta direktors Normunds Riekstiņš: “Aizvadītajā periodā nozares līderi bija zvejnieki, kuru darbības produktivitāti cēla arī daudzu nosodītā kuģu griešana. Tā uz vienu strādājošo 2014. gadā bijusi 30,8 tūkstoši eiro. Savukārt zivju apstrādē uz vienu strādājošo ieņēmumi bijuši 27 tūkstoši eiro. Vislētākā izaugsme vērojama nelielajā akvakultūras nozarē, kur ieņēmumi uz vienu strādājošo pērn bijuši vien 4,7 tūkstoši eiro.”

Normunds Riekstiņš arī slavēja zvejniekus par spēju izpildīt Latvijai atvēlēto kopējo nozvejas kvotu, savstarpēji mainoties ar kvotām. “Diemžēl 2007.–2014. gada periodā nozvejas apjomos vērojams 30% samazinājums, kas saistīts ar nozvejas līguma apturēšanu starp ES un Mauritaniju. Tādēļ būtiski, ka spējam izpildīt mums atvēlēto nozvejas kvotu,” uzsvēra N. Riekstiņš.

Savukārt Lauku atbalsta dienesta (LAD) Zivsaimniecības un valsts atbalsta departamenta direktors Rinalds Vācers pievērsās Eiropas Zivju fonda (EZF) atbalsta izlietojumam un labās prakses piemēriem. Kopumā aizvadītajā periodā no EZF izmaksāti 166,69 miljoni eiro.

No tiem zvejniekiem – 72,05 miljoni, zivju apstrādes uzņēmumiem – 37 miljoni, akvakultūras uzņēmumiem – 26,11 miljoni, bet zivsaimniecības teritoriju attīstībai – 14,45 miljoni. “Vislielāko atbalstu zvejnieki saņēmuši par zvejas kuģu izslēgšanu no flotes – 28,93 miljonus eiro. Otra lielākā atbalsta daļa novirzīta investīcijām zvejas ostās, kopumā – 24,84 miljoni eiro. Par šiem līdzekļiem īstenoti 29 projekti – rekonstruētas 11 zvejas kuģu piestāt-

nes, iegādātas piecas zivju šķirošanas līnijas. Taču lielākais no tiem realizēts Pāvilostā, kur atjaunots mols,” atbalsta izmantošanu ieskicē R. Vācers.

Viņš arī norāda, ka sadaļā “Atbalsts apstrādes uzņēmumiem” 55 uzņēmēji īstenojuši 108 projektus par kopējo summu 46,61 miljons eiro. Par šo naudu uzņēmums “Karavella” iegādājies konservu ražotni Rietumu tirgiem, radīts lašveidīgo zivju apstrādes cehs Ādažos, konservu ražošanas cehs Mērsragā, kā arī zivju pirmsapstrādes un saldēšanas cehs Rīgā.

EZF atbalsts akvakultūras uzņēmumiem aizvadītajā periodā bijis 26,12 miljoni eiro. Tas ļāvis īstenot akvakultūras projektu ar ūdens caurplūdes baseiniem, izveidot storu, foreļu un samu audzētavu Liepājā, foreļu audzētavu Alūksnē, kā arī storu audzētavu Katlakalnā.

Taču visvairāk projektu – 621 realizēti sadaļā “Atbalsts zivsaimniecības teritorijām”. No daudzajiem projektiem Rinalds Vācers izceļ trīs. “Labums no šo trīs projektu īstenošanas tiks visai sabiedrībai. Pirmais – ar EZF līdzekļiem atjaunota lašu un nēģu zvejas aizsprostu ekspozīcija Daugavas muzejā. Daudzviet Latvijā izveidotas laivu piestātnes ezeros un upēs, bet par trešā projekta lietderību pārliecināties varēs ikviens, kurš šovasar apmeklēs sakārtoto Saulkrastu pludmali,” norāda R. Vācers.

Turpmāk Eiropas nauda tikai
nesodītajiem zivsaimniekiem

Lielāko uzmanību konferencē izpelņījās ZM Zivsaimniecības atbalsta nodaļas vadītājas Edītes Kubliņas skaidrojums par atbalsta pieejamību nākamajā plānošanās periodā. No Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (EJZF) 2014.–2020. gadā Latvijai būs pieejami 183,6 miljoni eiro. Šo naudu, tāpat kā līdz šim, varēs izmantot zvejniecībai un akvakultūras pasākumiem, inovāciju projektiem, tirdzniecības pasākumiem – produktu sertificēšanai, pievienotās vērtības radīšanai. Paredzēts arī finansējums investīcijām ostās, nozvejas flotes sabalansēšanai – sagriezt plānots piecus mencu tīklu zvejas kuģus, kā arī veikt zvejas flotes modernizāciju.

Edīte Kubliņa: “Šajā plānošanas periodā atbalsta pretendentiem jāreķinās

ar daudz stingrākām prasībām. Projektus vērtēs pēc jaunas soda punktu sistēmas. Ja pretendents būs deviņi soda punkti un vairāk, piemēram, par neatbilstoša zvejas rīka izmantošanu, tad projektu nepieņems 12 mēnešus, un par katru papildu punktu virs minētajiem deviņiem projekta nepieņemšana tiks pagarina par vienu mēnesi. Tāpat iesniegums netiek pieņemts vai atbalsts netiek piešķirts, ja ir konstatēts būtisks pārkāpums zvejniecībā vai akvakultūrā, ja ir tiesas spriedums konkrētās jomās, kā arī ārzonas uzņēmumiem.”

Turklāt zivsaimniekiem nāksies būt daudz konkrētākiem savos projektu pieteikumos. “Vairs nevarēs rakstīt, ka mērķis ir “uzcelt rūpnīcu”. Projekta iesniegumā būs jāparedz rezultātu rādītāji un tie jāsasniedz izvēlētajā laika posmā. Piemēram, ja trešajā gadā neizdodas sasniegt izvēlēto 10% izaugsmi, tad LAD šos 10% prasīs atmaksāt,” skaidro LAD ģenerāldirektore Anna Vītola-Helviga.

Zinātne, izglītība un
zivsaimniecība – kopā

Viens no galvenajiem jautājumiem, kas tika apspriests konferencē, bija par zivsaimniecības nozares sadarbības iespējām ar zinātniski pētnieciskajām institūcijām un augstākās izglītības mācību iestādēm.

Savā redzējumā par sadarbības iespējām, kā arī zivsaimniecības produkcijas analīžu veikšanā, domājot par patērētāju drošību, tā inovatīvu produktu ieviešanu nozarē, dalījās Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta “BIOR”, Latvijas Lauksaimniecības universitātes un LLKC speciālisti.

Mārtiņš Cimermanis, LLKC valdes priekšsēdētājs: “Esmu pārliecināts, ka zivsaimniecībā izaugsme joprojām ir iespējama, jo Latvija nezvejo tikai jūrā, – mums ir bagātīgi iekšējo ūdeņu resursi. Esmu pārliecināts, ka tuvākajā nākotnē izaugsme iespējama vismaz par 30%. To apliecina mazais šajā nozarē nodarbināto cilvēku skaits. Akvakultūrā tikai 391 cilvēks 68 ekonomiski aktīvos uzņēmumos. Piekrastes zvejniecībā – tikai 108, bet tālējās zvejā – 442 cilvēki. Šie skaitļi ir ļoti mazi un nozares izaugsmei apliecināsi.” **ZI**

Ilze Rūtenberga-Bērziņa,
LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja

CITĀS VALSTĪS

Pieredzes brauciena dalībnieki

POLIJAS PIEREDZE PIEKRASTES TERITORIJU ATTĪSTĪBAS UN DARBĪBAS DAŽĀDOŠANĀ

LLKC Zivsaimniecības sadarbības tīkls novembrī rīkoja pieredzes apmaiņas braucienu uz Poliju. Tā mērķis bija iepazīties ar piekrastes zvejnieku pieredzi un problēmām, kuras ir aktuālas gan Latvijas, gan Polijas piekrastes zvejniekiem, piemēram, roņu nodarītais kaitējums zvejas rīkiem un lomam.

Brauciena laikā bija iespēja iepazīties ar vietējo rīcības grupu darbu, kā arī vairāk uzzināt par zivju pārstrādes veidiem, kas rada lielāku pievienoto vērtību pašu ķertajām zivīm. Varēja gūt ieskatu par Polijas lielo zivju pārstrādes uzņēmumu darbu un dalīties pieredzē par Eiropas fondu apguvi. Polija, kā zināms, ir viena no zivju pārstrādes lielvalstīm Eiropā, ko apliecina apmeklētie zivju pārstrādes uzņēmumi, kas ir iespējīgi gan ar ražotnes lielumu, gan pārstrādāto zivju produkcijas apjomu, gan uzņēmumos nodarbināto cilvēku skaitu.

Pieredzes apmaiņas braucienā piedalījās Latvijas zivju pārstrādes uzņēmumu pārstāvji – no IK “Reinis B”, ZVS “Lucītis”, IK “Dalle” un citi, gan piekrastes zvejnieki – no z/s “Rāmas”, IK “Oskars Celkarts”, kā arī pārstāvis no Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūta un LLKC zivsaimniecības konsultanti. Visi brauciena dalībnieki bija gandarīti par iespēju apmeklēt divus lielus zivju pārstrādes uzņēmumus un iepazīties ar pilnu zivju pārstrādes ciklu, izstaigājot visus cehus un noliktavas, tai skaitā arī saldētavas, kuras bija lielākas par dažu laba brauciena dalībnieka ražotni kopumā.

PIEREDZES APMAIŅAS BRAUCIENA LAIKĀ GŪTĀS ATZIŅAS:

1. Latvijas iekšējais tirgus un zivju pārstrādes un realizēšanas iespējas salīdzinājumā ar Polijas iespējām ir krietni mazākas, bet ir iespējami alternatīvi risinājumi, piemēram, veidot “nišas” produktus, akcentēt kvalitāti, ne kvantitāti.
2. Galvenais attīstības priekšnoteikums ir piekrastes zvejniecības attīstības veicināšana valsts mērogā, draudzīgas vides veidošana vietējiem uzņēmējiem.
3. Latvijā piekrastes zvejniekiem un mazajiem pārstrādātājiem būtu nepieciešams apvienoties organizācijās, tādējādi veidot platformu veiksmīgākai dalībai Eiropas fondu apguvē.

Brauciena dalībnieki atzinīgi izteicās par iegūtajām zināšanām un pieredzi, visvairāk atzīmējot gandarījumu par iespēju apmeklēt zivju pārstrādes uzņēmumus un zivju izsoli, gan arī praktiski apskatīt un izpētīt uzņēmumus un diskutējot ar vietējiem zvejnieku organizāciju pārstāvjiem.

Pirmajā brauciena dienā tika apmeklēta zivju izsole Ustkas pilsētā, kur vietējie zvejnieki ļoti veiksmīgi realizēja pašu ķertās zivis par iespējami lielāko tā brīža tirgus cenu, gadā realizējot 800–900 tonnas zivju. Zivju izsoļu namā nodarbināto skaits atkarībā no sezonas svārstās no 9 līdz 23 darbiniekiem, vajadzības gadījumā darbus organizējot pat trijās maiņās. Dienas otrajā daļā brauciena dalībnieki tikās ar vietējām zvejnieku rīcības grupām, diskutējot par aktuālākajām šī brīža problēmām, kā arī apmeklējot zivju pārstrādes uzņēmumu „Losos” Slupskas pilsētā. Uzņēmums,

kurš dibināts 1954. gadā, nodarbina 420 darbiniekus, dienā saražojot 250 000 konservu kārbu un ap 1000 tonnas laša filejas mēnesī. Saldētavu ietilpība ir līdz 3,5 tūkstošiem tonnu, ar iespēju dienā sasaldēt līdz 100 tonnām zivju. Patīkams pārsteigums bija uzņēmuma ražošanas līnijas, kuras bija ražotas Latvijas uzņēmumā „Peruza”.

Vietējais lauku konsultāciju centrs bija noorganizējis vairākas tikšanās dažādās Polijas pilsētās ar vietējām zvejnieku asociācijām, kā arī tika apmeklēts lielākais siļķu pārstrādes uzņēmums Polijā „SEKO”, kurš nodarbina ap 500 darbinieku vienā maiņā, darbs uzņēmumā tiek organizēts trijās maiņās, gadā saražojot vairāk par 12 000 tonnām gatavās produkcijas. No saražotajiem 400 produkcijas veidiem ap 90% tiek realizēti vietējā Polijas tirgū. Apskatījām arī liela apjoma foreļu caurplūdes audzētavu „Zapora–Milof” Rutlā, kur gadā tiek izaudzēti ap 700–900 tonnām foreļu. Uzņēmums dibināts 1975. gadā un aktīvi darbojas arī šobrīd, veicot izaudzēto zivju pārstrādi, tādējādi būtiski palielinot uzņēmuma ienākumus.

Brauciena laikā bija daudz iespēju dibināt kontaktus gan ar vietējām zvejnieku rīcības grupām, gan Zivju izsoles uzņēmumu, gan ar zivju pārstrādes uzņēmumiem, kas arī tika darīts, jo svaiغو zivju cenas bija ļoti pievilcīgas. Pārrunājot brauciena laikā gūto pieredzi, vairāki uzņēmēji atzina, ka ir guvuši daudz ideju savu uzņēmumu darbības uzlabošanai, efektivitātes celšanai un produkcijas dažādošanai. **ZI**

Raivis Apsītis, LLKC Zivsaimniecības nodaļas eksperts zivsaimniecībā

UZŅĒMĒJDARBĪBA

„KALTENE VM” – GARDĒŽU IECIENĪTS ZIVJU SALĀTU ZĪMOLS

Rojas novada piejūras ciems Kaltene daudziem pazīstams ar lieliem laukakmeņiem klāto piekrasti un senām zvejnieku aroda tradīcijām. Šobrīd tradīcijas mūsdienu gaumē veiksmīgi turpina uzņēmums „Kaltene VM”, kas specializējies zivju kulinārijas produkcijas ražošanā un gardēžiem pazīstams ar daudzveidīgu zivju salātu klāstu.

Par SIA „Kaltene VM” darbību labprāt pastāstīja uzņēmuma vadītāja **Vivita Kudiņa**.

Uzņēmums „Kaltene VM” dibināts 1997. gadā. Tajā strādā 28 darbinieki, lielākoties vietējie iedzīvotāji, no kuriem trīs darbojas jau kopš dibināšanas laikiem. Kolektīvs ir ļoti draudzīgs, katrs atbild par savu darbu, darot to ar vislielāko atbildību.

Zivis tiek iepirktas no vietējiem piekrastes zvejniekiem, uzņēmumiem un Norvēģijas. Lielākie zivju piegādātāji ir SIA „Lotana LV”, SIA „Pundiķi” un IU „Lieziedi”. Tvaicētus dārzeņus, garšvielas un citas izejvielas iegādājas no Latvijas uzņēmumiem – tas nodrošina produktiem augstu kvalitāti un teicamas garšas īpašības. Etiķetes izstrādā vadītāja sadarbībā ar SIA „Rauda”.

Kopā uzņēmums piedāvā 40 produkcijas veidus. Daudzus no tiem pircēji jau gadiem ilgi ļoti iecienījuši. Papildus jau pārbaudītām vērtībām tiek izstrādāti arī jauni produkti. Receptūras veido uzņēmuma vadītāja, savukārt tehnoloģe Natālija Jansone seko līdzi produkcijas kvalitātei. To augstā līmenī notur, arī pateicoties darbinieku roku darbam, jo katra zivs tiek vizuāli novērtēta.

Visu produkciju par ražotāju cenām var iegādāties uz vietas uzņēmumā. Šo iespēju labprāt izmanto ne tikai vietējie iedzīvotāji, bet arī iebraucēji. Vasarā ļoti daudziem piejūras atpūtniekiem ir izveidojusies tradīcija iegriezties Kaltenē pēc gardajiem zivju izstrādājumiem.

Interesanta ir jauno produktu testēšana. Vispirms tos piedāvā iegādāties uz vietas, – ja produktu novērtē kā garšīgu un to labi pērk, šim jaunajam produktam izstrādā dizainu un piedāvā plašākam pircēju lokam.

Produkciju ražo samērīgos daudzumos, jo tās realizācijas termiņš ir divi mēneši. Līdz ar to sadarbības partneriem tiek piegādāta tikai svaiga produkcija ar maksimālo realizācijas termiņu. Uzņēmumā gatavotie zivju salāti un zivis dažādās mērcēs aizceļo uz veikaliem, kafējnīcām un restorāniem Kurzemē, Zemgalē un Rīgā. Tālākie piegādes galamērķi ir Aizkrauklē un Ērgļos. Uzņēmumam izveidojusies lieliska sadarbība arī ar lielajām veikalu ķēdēm „Aibe”, „Elvi” un „Top!”. Šobrīd SIA „Kaltene VM” piedalās konkursā, lai varētu savu produkciju piedāvāt veikalu ķēdē „Rimi”.

Uzņēmuma darbība ir daudzpusīga. Piemēram, sadarbībā ar uzņēmumu SIA „Roja F.C.T.” tiek ražotas

konservētas mencu aknas. Savukārt lašu filešanu kā ārpakalpojumu „Kaltene VM” sniedz kādam norvēģu uzņēmumam. No septembra līdz maijam uzņēmums veikalos un kafējnīcām piedāvā atvēsinātas mencas, saidas un pikšas.

Veiksmīga sadarbība veidojas ar Rojas novada domi un Rojas tūrisma informācijas centru. SIA „Kaltene VM” labprāt piedalās lielākajos novada svētkos un atbalsta tos arī finansiāli. Uzņēmums nepārtraukti attīstās un iegulda nozīmīgus līdzekļus ražošanas jaudas palielināšanā, produkcijas sortimenta paplašināšanā un kvalitātes uzlabošanā.

SIA „Kaltene VM” produkciju Kaltenē var iegādāties visu diennakti. Vivita Kudiņa laipni aicina arī visus, kuriem interesē aplūkot ražošanas procesu un nogaršot zivju salātus, ekskursiju iepriekš piesakot pa telefonu 26008020.

Inga Lēmane, LLC Rojas novada zivju lauku attīstības konsultante

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

TERITORIJU ATTĪSTĪBA

VALSTS ZIVSAIMNIECĪBAS SADARBĪBAS TĪKLA IEGULDĪJUMS PIEKRASTES TERITORIJU ATTĪSTĪBĀ LLKC TALSU NODAĻA

Situācija zivsaimniecības nozarē

Dundagas novadā ietilpst Dundagas un Kolkas pagasti. Ar zivsaimniecības nozari saistīti abi pagasti, jo Dundagas iedzīvotāji ir nodarbināti Kolkas zivju pārstrādes uzņēmumā SIA "Līcis 93". Uzņēmuma faktiskā adrese ir Kolkā, bet juridiskā adrese reģistrēta Rojā. Kolkas pagastā darbojas arī 12 komerczvejas uzņēmumi. Šobrīd pagastā ir pieci saimnieciskās darbības veicēji, zivju pārstrādātāji – kūpinātāji. Daļa uzņēmēju zivsaimniecību apvieno ar tūrismu.

Kā ZST aktivitātes iepriekšējos gados veicinājušas nozares darbību?

Valsts Zivsaimniecības sadarbības tīkla (ZST) pasākumu ietvaros Talsu nodaļa organizējusi informatīvos un izglītojošos zivsaimniecības seminārus un pieredzes apmaiņas braucienus Latvijas teritorijā. Tiek rīkotas novada piekrastes zvejnieku sapulces par nepieciešamo zvejnieku saimniecību attīstībai, šogad plānotās aktivitātes iekļaujot biedrības "Ziemeļkurzemes biznesa asociācija" (ZBA) stratēģijā. Sadarbojamies arī ar citu novadu uzņēmējiem.

Divi piekrastes uzņēmumi – zvejnieku saimniecības ir piedalījušās piekrastes teritoriju ekonomiskās aktivitātes veicināšanas programmā, iegūstot labus rezultātus, saņēmuši finansiālu atbalstu un ieguldījuši to zvejnieku saimniecību attīstībā.

Zivsaimniecības jomā nodarbinātie piekrastes zvejnieki piedalījušies ZST rīkotajos pieredzes apmaiņas braucienos uz ES, gūto pieredzi ar labiem rezultātiem īstenojot savās saimniecībās.

Kādas ZST aktivitātes notikušas 2015. gadā?

Lai popularizētu un veicinātu skolēnu izpratni par piekrastes zvejniecības nozari, šogad Rojas vidusskolas 7. un 8. klašu skolēni kopā ar LLKC Rojas novada konsultanti Ingu Lēmani devās pieredzes braucienā uz Pāvilostu. Pasākuma laikā skolēni ieguva

Foto: Ilze Ventīņa

Engures ezera dabas parks, pieredzes brauciena vadītājs Roberts Šiliņš

Foto: Ilze Ventīņa

IU "Rimzāti" – karpu audzēšana, zivju diķu nolaišana. Vadītājs Valdis Kancāns

zināšanas gan par jūrniecības vēsturi un Pāvilostas iedzīvotāju veikto darbu zvejniecības un zivju apstrādes profesijas popularizēšanā, gan apguva tīklu lāpīšanas prasmes un zivju apstrādes un kūpināšanas procesu.

Šoruden LLKC Talsu nodaļa organizēja pieredzes apmaiņas braucienus, lai ar zivsaimniecību un diķu apsaimniekošanu saistītām personām un interesentiem parādītu dažādus ūdenskrātuvju apsaimniekošanas veidus. Braucienā piedalījās 16 dalībnieki no Talsu un Dundagas novadiem. Oktobrī zivsaimniecības nozares interesentiem bija iespēja piedalīties arī informatīvā seminārā par ūdenskrātuvju veidošanu, uzturēšanu un labiekārtošanu. Semināra ietvaros tika izstāstīti galvenie nosacījumi karpu un foreļu audzēšanā, kā arī sniegta informācija par savstarpēji saderīgām un nesaderīgām zivju sugām piemājas diķos. Interesen-

tiem skaidroja diķu labiekārtošanas iespējas un nosacījumus.

Šogad Talsu nodaļa organizēja novada piekrastes zvejnieku sapulci, kā arī notikusi sadarbība ar Lauku forumu par zivsaimniecībai – piekrastes zvejniecībai svarīgiem jautājumiem. Nodaļas darbinieki organizējuši daudzas individuālas konsultācijas ar piekrastes zvejniekiem un zivju pārstrādātājiem mājās apstākļos. Talsu nodaļa, līdzīgi kā Tukuma nodaļa, šobrīd sadarbībā ar zivsaimniecības nozares uzņēmējiem strādā maršruta piedāvājuma izstrādes tūrisma un pieredzes apmaiņas programmai, kurā tiktu iekļautas novadā esošās saimniecības. Šajā nolūkā sadarbībā ar biedrību "ZBA" tiek veikta vietējo uzņēmēju aptauja, tajā skaitā zivsaimnieku, lai izstrādātu piedāvājumu, kurā iekļauta informācija par saimniecību.

► 7. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov.,
LV-3018, tālr. 63050220, admin@llkc.lv, zivjutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV/ZIVJUTIKLS

LLKC TUKUMA NODAĻA

◀ 6.lpp.

Situācija zivsaimniecības nozarē

Engures novadu veido trīs pagasti – Engures, Lapmežciema un Smārdes. Engures un Lapmežciema pagasti atrodas pie jūras, un piekrastes teritorija ir 51,34 km. Engures novada pašvaldībā uz šāgada 1. janvāri savu dzīvesvietu bija deklarējuši 7642 iedzīvotāji. Novadā, pateicoties teritorijas atrašanās vietai līdzās jūrai, ir plaši attīstīti zivsaimniecības uzņēmumi, kas nodarbojas gan ar zivju zveju, gan zivju pārstrādi, gan tūrismu. Novada atpazīstamību veicina slavenais Ragaciema zivju tirgus, kas piesaista tūristus un zivju gardumu baudītājus. Pateicoties LEADER pasākumiem, glīts tirdziņš ir izveidots arī Engurē, netālu no jūras. Piekrastes teritorijā ir attīstīti vairāki lielāki zivju pārstrādes uzņēmumi.

Engures pagastā un arī visā novadā lielākais zivsaimniecības uzņēmums ir SIA “Unda”. Uzņēmums nodarbojas ar zvejniecību un Baltijas jūras un okeāna zivju apstrādi, nodarbinot 350 cilvēkus, visa saražotā produkcija tiek eksportēta. Uzņēmums visu savu pastāvēšanas laiku ir strādājis pie attīstības un modernizācijas, tam piesaistot arī ES finansējumu. Šobrīd, tāpat kā daudzus citus zivju pārstrādes uzņēmumus, arī SIA “Unda” skārusi krīze, ko izraisīja eksporta aizliegums uz Krieviju un Kazahstānu, tāpēc uzņēmums vasaras mēnešos savu darbu uz laiku pārtrauca. Darbību ar samazinātu jaudu ir plānots atsākt, lai saražotu pasūtīto produkciju Vācijas un Amerikas tirgum. Uzņēmums ir saņēmis vairākus starptautiskus atbalvojumus par produkcijas kvalitāti un labas pārvaldības principu ieviešanu uzņēmējdarbībā.

Engures pagastā darbojas SIA “Bērziems”, kas ražo dažādus zivju preservus (zivis sālījumā) un zivju kulinārijas izstrādājumus. Produkcija galvenokārt tiek ražota vietējam tirgum, bet daļa tiek arī eksportēta uz ES valstīm un ASV. Uzņēmumā ir nodarbināti vairāk nekā 30 cilvēki. Uzņēmuma attīstības nolūkos piesaistīts arī ES finansējums.

Engurē darbojas arī vairākas nelielas zvejnieku saimniecības, kas savu nozvejoto un pārstrādāto produkciju realizē apkārtējos tirgos un uz vietas

Foto: Sarma Rotberga

Seminārs “Daudzveidīga zivju ēdienu gatavošana un kvalitatīva klientu apkalpošana tūrisma uzņēmumos” Kandavas Valsts lauksaimniecības tehnikumā

Engurē. Engures pagasta pārvalde ir izsniegusi zvejas licences 126 piekrastes zvejniekiem, no kuriem 13 – juridiskām personām.

Lapmežciema pagastā lielākais zivju pārstrādes uzņēmums ir SIA “Liedags”, kas savu ražotni uz Lapmežciemam ir pārcēlis gada sākumā. Uzņēmums ražo tautā tik iecienīto produkciju, piemēram, “Sievas buča”, “Vīra buča”, “Siļķu fileja Lapmežciema gaumē”. Uzņēmumā nodarbināti vidēji 20 cilvēki.

Smārdes pagasts neatrodas pie jūras, tomēr arī šeit ir zivju pārstrādes uzņēmums SIA “Zamelsons”, kura galvenais nodarbošanās veids ir zivju produktu ražošana un realizācija. Uzņēmuma pamatprodukcija ir mazzālīta laša un foreļu fileja vakuumā, kā arī mazzālīta siļķu fileja vakuumā. Produkcija galvenokārt tiek realizēta lielākajās tirdzniecības vietās Latvijā. Uzņēmumā tiek nodarbināti vidēji 12 darbinieki.

Piekrastes pagastos zivsaimniecība un tūrisms ir nozīmīgi nodarbošanās veidi, kas vietējiem iedzīvotājiem nodrošina darbavietas un iztikšanu.

Kā ZST aktivitātes iepriekšējos gados veicinājušas nozares darbību?

Lai paaugstinātu piekrastes rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieku un piekrastes teritorijā esošo uzņēmēju, kuri nodarbojas ar zivsaimniecību vai zivju produktu pārstrādi, saimniecisko aktivitāti, pakāpeniski kopš 2012. gada LLKC Tukuma nodaļa ZST pasākumā “Piekrastes teritoriju

ekonomiskās efektivitātes veicināšanas programma” iesaistījusi desmit uzņēmēju, sniedzot atbalstu saimnieciskās darbības veicināšanai, attīstīšanai, paplašināšanai un dažādošanai. Pasākuma ietvaros veikta uzņēmumu attīstības plānu izstrāde, iesaistīšana konkursā, saņemtas naudas balvas uzņēmumu attīstībai un ātrākai ideju realizēšanai, kā arī bijusi iespēja gūt pieredzi Somijā, Igaunijā un Polijā.

Engurē 2013. un 2014. gadā ZST pasākuma “Atbalsts jauniešiem zvejniecības tradīciju apguves un uzņēmējdarbības veicināšanā” ietvaros organizētas mācības, lai iesaistītu jauniešus zvejniecības tradīciju apgūšanā, apmācītu par ideju ģenerēšanu un analīzi, biznesa plāna veidošanu un projektu rakstīšanu, palīdzētu jauniešiem īstenot savas idejas uzņēmējdarbības veicināšanai teorētisku un praktisku nodarbību veidā, organizētu konkursu jauniešiem par viņu biznesa ideju dzīvotspēju. Konkurss darbi (biznesa plāni) apbalvoti ar naudas balvām. Jaunieši pieredzi un idejas guvuši uzņēmumos Latvijā, kā arī kaimiņvalstīs.

ZST aktivitātes “Zvejniecības popularizēšana skolās” ietvaros LLKC Tukuma nodaļa sadarībā ar biedrības “Jahtklubs Engure” komodoru Ģirtu Fišeru–Blumbergu organizēja braucieni „Jūrniecība – profesijas, izglītības, darba iespējas” 1.–6. klašu skolēniem. Viņi tika iepazīstināti ar Rīgas brīvdostas darbību, profesijām, izglītības, darba iespējām, kā arī ar vēsturi, apmeklējot Rīgas vēstures un kuģniecības muzeju.

▶ 8. lpp.

Foto: Sarma Roberga

Zivsaimniecības popularizēšana skolās. Brauciens “Zvejniecības tradīciju saglabāšana un zivju pārstrāde” zvejnieku sētā “Dieniņas” Bērzcīmā

◀ 7. lpp.

Lapmežciemā 2012. gadā un Engurē 2014. gadā notikušas zivsaimniecības konferences par zivsaimniecības nozares attīstību, iespējām un sasniegumiem.

Katru gadu organizējam ZST seminārus un pieredzes apmaiņas braucienus Latvijā. Piedaloties ZST pasākumos, to dalībniekiem ir iespēja dibināt jaunus kontaktus, gūt jaunas idejas, pieredzi, dalīties pieredzē un savstarpēji kooperēties.

Kādas ZST aktivitātes notikušas 2015. gadā?

Kandavas Valsts lauksaimniecības tehnikumā organizējam ZST semināru “Daudzveidīga zivju ēdienu gatavošana un kvalitatīva klientu apkalpošana tūrisma uzņēmumos”. Semināra dalībnieki uzzināja par zvejas un akvakultūras produktu kulinārajām

vērtībām, apstrādes tehnoloģijām un produkta pievienotās vērtības radīšanu, kvalitatīva tūrisma piedāvājuma izstrādi un klientu apkalpošanu tūrisma saimniecībās.

Notika ZST organizēts pieredzes apmaiņas brauciens zivsaimniecības nozares dalībniekiem “Ezeru un dīķu apsaimniekošanas pieredze, zivju audzēšana un produkcijas realizācijas iespējas” uz Engures un Kandavas novadiem.

Šoruden ZST aktivitātes „Zvejniecības popularizēšana skolās” ietvaros 24 Smārdes pamatskolas 2. klases skolēni devās LLKC Tukuma nodaļas rīkotajā braucienā “Zvejniecības tradīciju saglabāšana un zivju pārstrāde” uz Lapmežciema un Engures pagastiem. Tas deva skolēniem iespēju iepazīt zvejniecības vēsturi, tradīcijas, zivju pārstrādi un savu novadu. Skolēniem bija iespēja apskatīt, kā cilvēki

dzīvo un strādā piekrastē. Spilgtākie iespaidi no brauciena bija skolēnu aktīvā darbība – stafetes saistībā ar zvejniecību zvejnieku sētā “Dieniņas” un reņģu vēršana Lapmežciema muzejā.

Sadarbībā ar Tukuma TIC Tukuma nodaļa izveidoja tūrisma maršrutu pa piekrastes saimniecībām, tai skaitā ZST pasākumā “Piekrastes teritoriju ekonomiskās efektivitātes veicināšanas programma” iesaistītajām, piedāvājot saimniecību apskati, ražošanas procesa iepazīšanu un degustācijas. Pateicoties tam, Tukuma piekrastes uzņēmēji septembrī vērā savas durvis viesiem, sniedzot īpašus piedāvājumus ar degustācijām, ekskursijām un izklaidēm. Izstrādātais tūrisma maršruts pieejams internetā, meklējot <http://www.turisms.tukums.lv/files/pdf/Ciemos%20pie%20zvejniekiem%202015%2010%2001%20web.pdf>. **ZI**

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus “Lauku Lapa” un “Zivju Lapa” Jūsu e-pastā! Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot “Lauku Lapu” un “Zivju Lapu”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, uzvārds; iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; e-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

Zivju Lapa

SAGATAVOTA

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Apgādā
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220